

Oponentní posudek na diplomovou práci Daniela Šichana *Harbours in ancient Egypt (Přístavy ve starém Egyptě)*.

Téma předkládané diplomové práce vychází z účasti D. Šichana na archeologickém výzkumu, který v roce 2009 uskutečnil Český egyptologický ústav FF UK v Abúsíru. Jedním z úkolů, které byly naplánovány, bylo provedení sondáže v blízkosti údolního chrámu Niuserreova pyramidového komplexu. Ten měl, kromě jiného, také potvrdit předchozího geofyzikálního výzkumu. To se to také podařilo. Během těchto prací byla odkryta část zdiva, které velmi pravděpodobně bylo součástí konstrukce přístavu, jehož existenci předpokládáme kolem údolních chrámů pyramidových komplexů Staré říše.

Autor předložené práce v této souvislosti dostal poměrně těžké zadání: shrnout dosavadní poznatky a prameny k problematice přístavů v dlouhém období od Archaické po Pozdní dobu. D. Šichan byl schopen shrnout prameny týkající se přístavů a s nimi spojených konstrukcí. Obtížnost zadání tkví především v poměrném nedostatku archeologických pramenů, který můžeme propojit i s jejich poměrně značnou nesourodostí, nestejným stupněm dochování, ale i úrovní výzkumu. Vypovídací hodnota příslušného materiálu je tedy poměrně složitá. Tento fakt je dán především již povahou této matérie – přístavy se v nilském údolí nacházely na okraji říční nivy, nebo přímo v ní a tím pádem je jejich archeologický výzkum z praktického hlediska velmi náročný. V případě prostředí mořského pobřeží se setkáváme s kolísáním úrovně mořské hladiny. Omezený počet písemných materiálů vyplývá z faktu, že problematika přístavů byla spojena především s každodenností, která není ve staroegyptských textech dostatečně doložena. Autorovi se přesto podařilo příslušné informace, které se snažil analyzovat a zpracovat.

Předložená diplomová práce se skládá z devíti kapitol. V první kapitole se autor snaží o definici pojmů v angličtině, které týkají přístavů obecně. V druhé kapitole se vyrovnává s problémy, které se daného tématu dotýkají. Ve třetí kapitole se autor zabývá staroegyptskou slovní zásobou, která je propojena s problematikou přístavů. Ve čtvrté, páté, šesté, sedmé a osmé kapitole se autor věnuje písemným a archeologickým pramenům, které k přístavům existují z Archaické doby, období Staré, Střední a Nové říše i z následujících období. Poměrně velkou pozornost přitom věnuje problematice údolních chrámů pyramidových komplexů doby Staré říše, problematice přístavů v Memfis a také dokladům přístavů na pobřeží Rudého moře. V závěrečné kapitole autor výsledky svého studia shrnuje.

Je nutné zde zdůraznit a ocenit to, že D. Šichan si svoje zadání ztížil i rozhodnutím svoji práci napsat v angličtině. Je v této souvislosti samozřejmé, že přes několikerou jazykovou korekturu v textu zůstaly některé jazykové nejasnosti.

Moje poznámky k práci jsou spíše formální. V třetí kapitole, v její části, která se týká staroegyptských termínů se zvoleným tématem spojených, bych v jejich sledu spíše sledoval hledisko jejich důležitosti a frekvence používání a ne „alfabetické“ hledisko. V případě archeologických pramenů z doby Staré říše bych preferoval spíše chronologické hledisko a ne geografické (doklady přístavů jsou představeny dle geografického hlediska – směr sever-jih). Další formální výtkou je to, že v její části, která se týká archeologických pramenů, by určitě bylo dobré, kdyby autor k textu připojil příslušnou obrazovou přílohu.

Diplomová práce D. Šichana představuje rozsáhlý přehled problematiky přístavů ve starém Egyptě. Autor dokládá svoji znalost literatury, která se tímto tématem zabývá. Myslím si, že předložený text se může stát východiskem pro další autorovu práci na zvoleném tématu. Vzhledem k tomu, že tato problematika je také propojená i problematikou přírodního prostředí a jeho změn, se její další studium ukazuje jako naléhavé a potřebné. Práce D. Šichana splňuje požadavky kladené na diplomovou práci, a proto doporučuji předloženou diplomovou práci k obhajobě před příslušnou komisí a navrhuji hodnocení **v ý b o r n ě**.

V Praze 16. 9. 2011

J a r o m í r K r e j č í